

MÅLSTYRNING OCH LÄRANDE:

En problematisering av målstyrda graderade betyg

Max Scheja

Institutionen för pedagogik och didaktik

Stockholms universitet

E-post: max.scheja@edu.su.se

Forskning om förståelse

...saknas i stor utsträckning, särskilt när det gäller hur studenter utvecklar förståelse inom ramen för akademiska och professionsinriktade utbildningar på högskolan.

...betonar att förståelse är mer än att tillägna sig kunskap; det är "knowledge+" ('being able to think with what you know', Perkins, 2009) men samtidigt är det väldigt svårt att veta hur/vad studenter tänker!

...att förstå hur studenter förstår undervisningsinnehåll inom ramen för olika områden utgör en nödvändig förutsättning för att kunna vidareutveckla undervisningen inom ramarna för dessa områden.

Kommunicera sätt att tänka!

Vi vet från tidigare forskning

att studenter utvecklar olika former av förståelse i högskolesammanhang – djup/bredd/struktur/upplevelse (Entwistle & Entwistle, 1992)

att med utveckling av förståelse ibland följer konstituerandet av sk "kunskapsobjekt" (knowledge objects), som illustrerar den dynamiska process det innebär att lära sig ett stoff (Entwistle & Marton, 1994)

en del om hur förståelse utvecklas inom ramen för olika discipliner där olika sätt att tänka figurerar... Intressant pågående disciplinorienterad forskning om "Ways of Thinking and Practising in the disciplines" (Kreber, McCune, Hounsell, Entwistle, m.fl.)

Utveckling av förståelse

en komplex process där studenten successivt bygger **kontexter för tolkning och förståelse** (Halldén, Scheja, & Haglund, 2013)

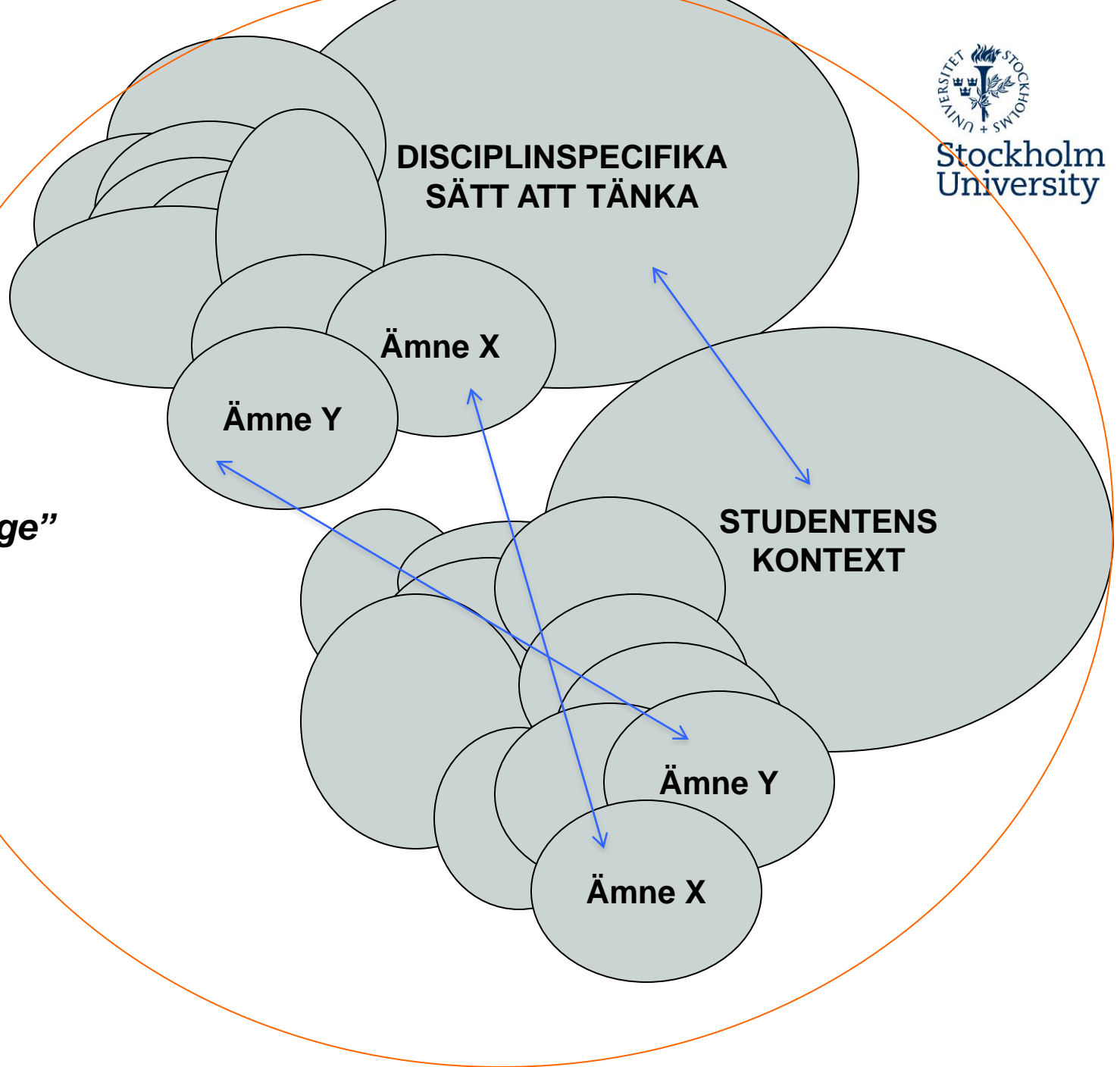
handlar om att utveckla ett "disciplinorienterat" sammanhang för sin förståelse genom att relatera personliga tolkningar av undervisnings-innehållet till olika disciplinära sätt att tänka som kommuniceras i undervisning, genom kurslitteratur och i interaktion med kurskamrater, lärare i det aktuella utbildningssammanhanget.

Central distinktion mellan: "**personlig förståelse**" och "**målförståelse**" (personal vs target understanding, Entwistle & Smith, 2002)

“Förståelsebygget”

“...you start to place a few pieces and you really can't see what it's supposed to be, but as you piece together more and more pieces it dawns on you. I think that description comes pretty close to [what it's like to understand]. [---] You somehow manage to bring the picture together [---] as you put the courses behind you, everything gradually falls into place and you're able to connect the molecules with diseases and medicines, yeah, everything is being linked together...” (läkarstudent, termin 5)

”kontextbygge”

Målrelaterad examination

handlar om att systematiskt urskilja och bedöma den enskilda studentens personliga förståelse i relation till den målförståelse som gäller för det/n specifika utbildningsprogrammet, kursen.

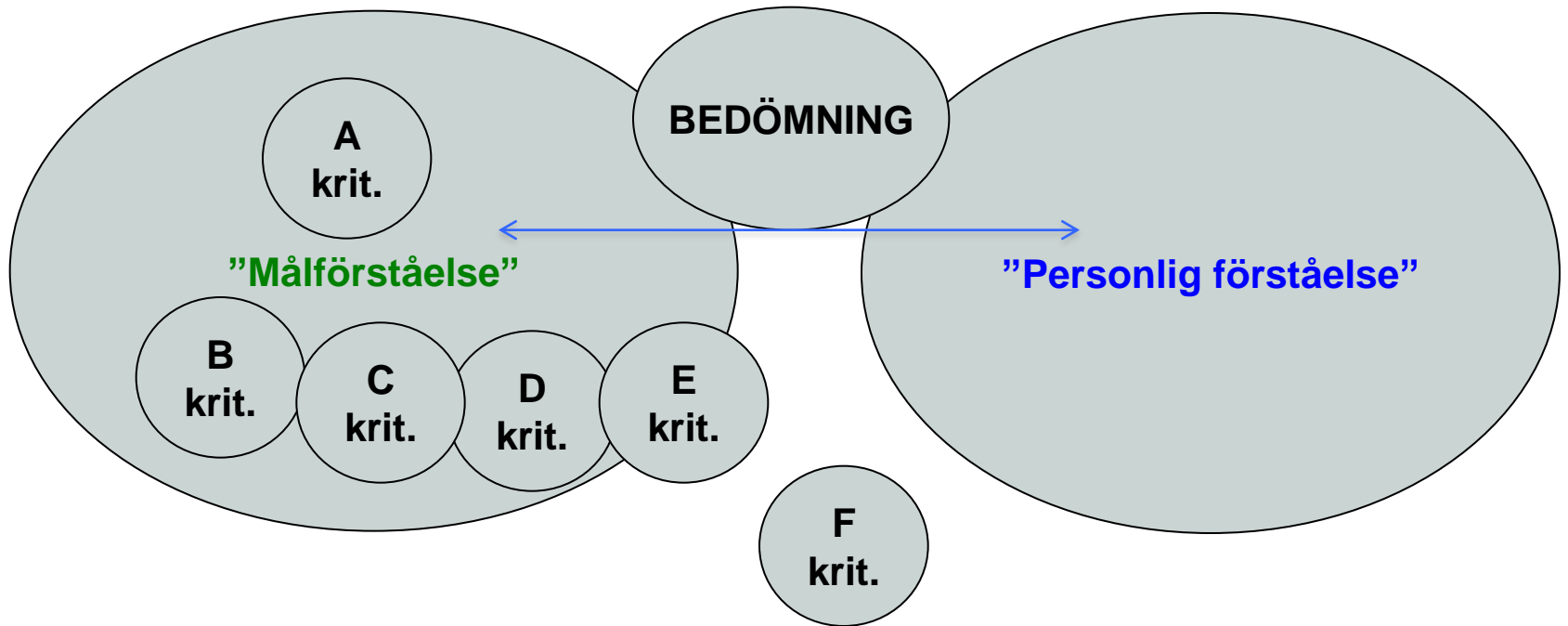
Lärandemål

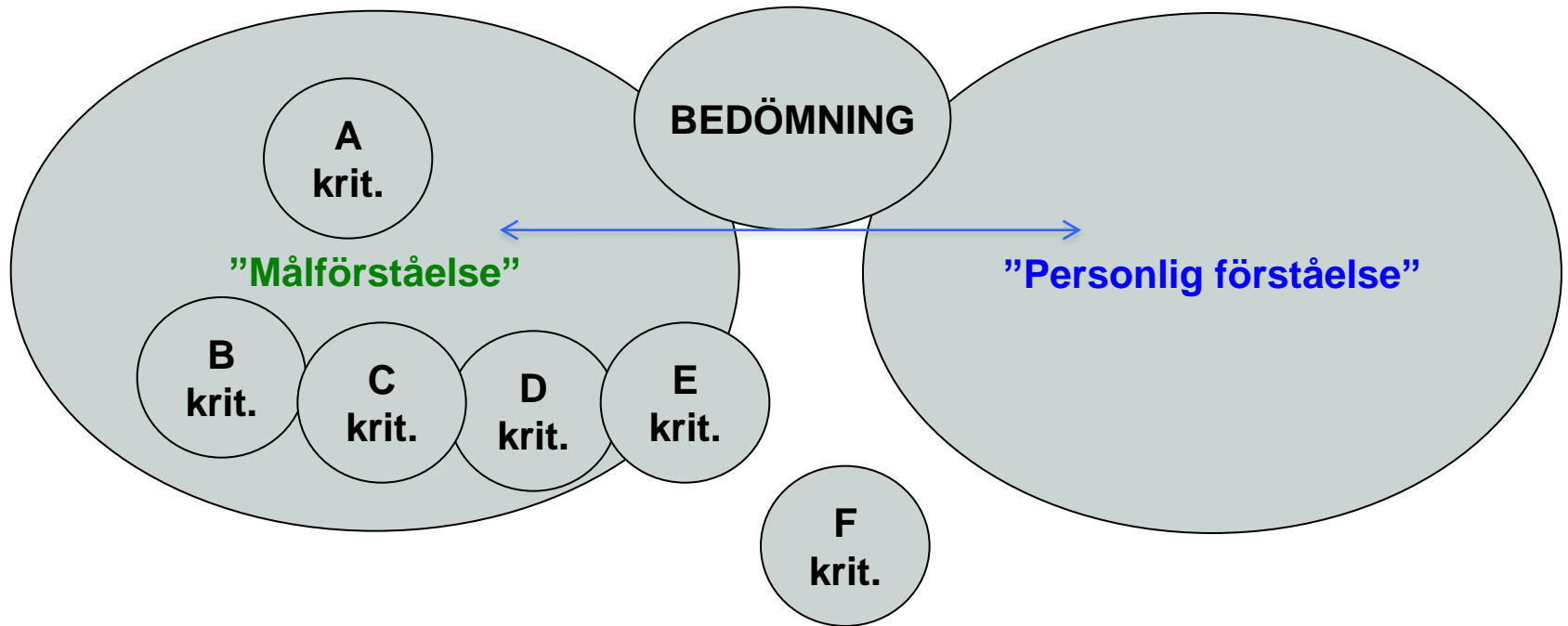
Ringar in målförståelsen för en specifik utbildningsinsats
(kurs, program)

Utmaningen är att utveckla hållbara sätt att differentiera
mellan olika grader av måluppfyllelse i relation till den
målförståelse som uttrycks i lärandemålen

KRITERIER!

Betygssättning

I ett målrelaterat flergradigt betygssystem där kriterier beskriver grader av uppfyllelse i förhållande till lärandemålen innebär:

att studenter som uppfyller lärandemålen för ett visst betyg ska tilldelas detta betyg

Hur undvika betygsinflation?

Kompatibelt med relativ betygssättning? (HHS)

Använd hela betygsskalan i bedömningen!

Fråga:

Utbildningen är målstyrd, men

i vilken utsträckning bör själva undervisningen vara målstyrd?

“Intended learning outcomes [is] part of a process that controls and, as a consequence, restricts outstanding teaching. The advantage in making clear what has to be learned is unarguable, but in some degree courses students face literally hundreds of such descriptions of the component outcomes, which encourages students to ‘tick the boxes’ and move on. In so doing they are left with no real sense of what the underlying nature of the discipline involves and may also fail to use the past knowledge to build up integrative understandings.” (Entwistle, 2009, p. 123).

Risikanalyt

Funktionellt om målstyrningen tolkas som övergripande ram för undervisningens innehåll i olika ämnen

Destruktivt om målstyrningen tolkas som ledstjärna för hur undervisningen ska bedrivas – **vad** blir **hur** / **mål** blir **medel**

“Because they know the subject so well, university teachers often argue that they have to include all the main aspects of a topic to ensure ‘thorough coverage’. But the sheer volume of content may then obscure the essential features of the subject through an overemphasis on detail or incidental aspects or confusing qualifications. [Teachers] may well feel better about having given a full exposition of the topic, but what really matters is the general level of understanding reached by the students.” (Entwistle, 2009, p. 124).